

**ПРАВОМОЩИЯ НА ОРГАНА ПО ПРИХОДИТЕ И
ПУБЛИЧНИЯ ИЗПЪЛНИТЕЛ.
ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧАСТНИЦИТЕ В ПРОИЗВОДСТВОТА**

НОРМАТИВНА УРЕДБА

чл. 12 и чл. 13 от ДОПК

I. ПРАВОМОЩИЯ НА ОРГАНА ПО ПРИХОДИТЕ

Органът по приходите при спазване на разпоредбите на ДОПК има следните правомощия:

- извършва проверки и ревизии на ЗЛ;
- установява административни нарушения и съставя АУАН;
- налага административни наказания, предвидени за съответното нарушение;
- има право на достъп в подлежащите на контрол обекти;
- проверява отчетността на контролираните обекти;
- проверява счетоводни, търговски или други книжа, документи и носители на информация с оглед установяване на задължения и отговорности за данъци и задължителни осигурителни вноски, както и нарушения на данъчното и осигурителното законодателство;
- изисква и събира оригинални документи, данни, сведения, книжа, вещи, извлечения по сметки, справки и други носители на информация с цел установяването на задължения и отговорности за данъци и задължителни осигурителни вноски, както и нарушения на данъчното и осигурителното законодателство; изисква заверени копия на писмените документи и заверени разпечатки на данни от технически носители;
- изисква от контролираните лица да декларират банковите си сметки в страната и в чужбина;
- установява притежаваните имущества, парични средства и материални ценности, вземания и книжа;
- извършва предвидените от този кодекс действия за обезпечаване на доказателства, включително запечатва каси, складове, работилници, офиси, магазини и други подлежащи на контрол обекти;

**ПРАВОМОЩИЯ НА ОРГАНА ПО ПРИХОДИТЕ И
ПУБЛИЧНИЯ ИЗПЪЛНИТЕЛ.
ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧАСТНИЦИТЕ В ПРОИЗВОДСТВОТА**

- изисква от всички лица, държавни и общински органи данни, сведения, документи, книжа, материали, вещи, извлечения по сметки, справки и други носители на информация, необходими за осъществяване на контролната дейност;
- иска разкриване на служебна, банкова или застрахователна тайна по ред, предвиден в закон;
- получава безплатен достъп до публичните регистри и безплатно издаване на официално заверени извлечения на вписванията в тях или на копия на документите, въз основа на които са извършени;
- изисква писмени обяснения;
- възлага експертизи и ползва специалисти;
- изисква деклариране на определени факти и обстоятелства, когато това е предвидено със закон.

За целите на административното сътрудничество и обмяна на информация по глава шестнадесета, раздели IIIa, IV, V и VI от ДОПК органът по приходите освен описаните по-горе правомощия има право на достъп до:

- информацията, документите и данните, събирани по реда на глава втора от Закона за мерките срещу изпирането на пари и съхранявани по реда на глава трета, раздел I от същия закон, включително информацията, документите и данните за отделните сделки и операции;
- информацията, механизмите и процедурите за прилаганите мерки за комплексна проверка по реда на глава втора от Закона за мерките срещу изпирането на пари, както и до вътрешните правила, политики и процедури за контрол и предотвратяване изпирането на пари по глава осма, раздел I от същия закон;
- информацията и данните за действителните собственици, с които разполагат лицата по чл. 61, ал. 1 и чл. 62, ал. 1 от Закона за мерките срещу изпирането на пари, както и до информацията и данните по чл. 63, ал. 4 от същия закон, вписани в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел и в регистър БУЛСТАТ.

**ПРАВОМОЩИЯ НА ОРГАНА ПО ПРИХОДИТЕ И
ПУБЛИЧНИЯ ИЗПЪЛНИТЕЛ.
ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧАСТНИЦИТЕ В ПРОИЗВОДСТВОТА**

**II. ПРАВОМОЩИЯ НА ОРГАНА ПО ПРИХОДИТЕ ПРИ ИЗВЪРШВАНЕ НА
ФИСКАЛЕН КОНТРОЛ НА СТОКИ С ВИСОК ФИСКАЛЕН РИСК.**

Орган по приходите, оправомощен да извършва фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск, при спазване на разпоредбите на този кодекс освен правомощията по точка I има и следните правомощия:

- да спира транспортни средства на фискални контролни пунктове;
- да изисква и извършва проверка на документите, придружаващи стоката;
- да извършва проверка и оглед на превозваната стока в транспортното средство и на мястото на получаването/разтоварването ѝ;
- да изисква представянето на документ за самоличност от водача на транспортното средство;
- да изисква от водача на транспортното средство да декларира данни за вида и количеството на стоката, за изпращача и получателя, за датата и мястото на получаване на стоката, както и да заяви очаквания час на разтоварване/получаване, в случай че липсват документи или документите не съдържат тези данни;
- да поставя и отстранява технически средства за контрол на транспортното средство, с което се превозва стоката;
- да получи достъп до мястото на получаване/разтоварване на стоката (обект, склад, помещение, съоръжение, резервоар и други места за съхранение) и да присъства по време на разтоварването на стоката;
- да изисква присъствието на купувача/получателя или на упълномощен от него представител при извършването на проверката и огледа на стоката на мястото на получаването/разтоварването ѝ;
- да изисква обезпечение при условията на този кодекс.

Правомощията на органите по приходите, оправомощени да извършват фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск се осъществяват на територията на цялата страна независимо от компетентността по чл. 8 от ДОПК.

При извършване на фискален контрол върху стоки с висок фискален риск транспортни средства могат да бъдат спирани само от органи по приходите, снабдени с ясно

**ПРАВОМОЩИЯ НА ОРГАНА ПО ПРИХОДИТЕ И
ПУБЛИЧНИЯ ИЗПЪЛНИТЕЛ.
ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧАСТНИЦИТЕ В ПРОИЗВОДСТВОТА**

различими и видими, включително през тъмната част на денонощието, обозначителни знаци и облекло по форма, утвърдена със заповед на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, която се обнародва в "Държавен вестник".

Местоположението на фискалните контролни пунктове се определя със заповед на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите след съгласуване с Агенция "Пътна инфраструктура", която се публикува на интернет страницата на Националната агенция за приходите.

III. ПРАВОМОЩИЯ НА ПУБЛИЧНИЯ ИЗПЪЛНИТЕЛ

Публичният изпълнител при спазване на разпоредбите на ДОПК има следните правомощия:

- налага мерки за обезпечаване на публични вземания и извършва действия по събирането им;
- има право на достъп в подлежащите на контрол обекти;
- изисква от контролираните лица да декларират банковите си сметки в страната и в чужбина;
- установява притежаваните имущества, парични средства и материални ценности и вземания;
- изисква от всички лица, държавни и общински органи данни, сведения, документи, книжа, материали, вещи, извлечения по сметки, справки и други носители на информация, необходими за обезпечаване или събиране на публичните вземания;
- иска разкриване на служебна, банкова или застрахователна тайна по ред, предвиден в закон;
- получава безплатен достъп до публичните регистри и безплатно издаване на официално заверени извлечения на вписванията в тях или на копия на документите, въз основа на които са извършени;
- изисква писмени обяснения;
- възлага експертизи и ползва специалисти;

**ПРАВОМОЩИЯ НА ОРГАНА ПО ПРИХОДИТЕ И
ПУБЛИЧНИЯ ИЗПЪЛНИТЕЛ.
ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧАСТНИЦИТЕ В ПРОИЗВОДСТВОТА**

- изисква деклариране на определени факти и обстоятелства, когато това е предвидено в закон;
- установява административни нарушения и съставя АУАН;
- налага административни наказания.

Контролът се извършва само в обекти, в които се осъществява стопанска дейност или управление на стопанска дейност - производствени помещения, магазини, складове, транспортни средства, офиси, кантори, канцеларии и други подобни, както и в помещения и места, където се съхраняват материални ценности, парични средства и счетоводни, търговски и други документи или носители на информация, свързани с дейността на контролираните лица.

При осъществяването на правомощията на ОП/ПИ по отношение на адвокати и нотариуси се прилагат разпоредбите на Закона за адвокатурата и Закона за нотариусите и нотариалната дейност.

IV. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧАСТНИЦИТЕ В ПРОИЗВОДСТВОТА

ДОПК въвежда изрично задължение за всички участници в производствата да оказват съдействие и да предоставят информация при условията и по реда на кодекса на органа по приходите и публичния изпълнител при изпълнение на дадените им правомощия.

Всяко лице, което не изпълни това свое задължение подлежи на административна санкция по реда на Дял пети, Глава 28 от ДОПК, а ако случаят е с висока степен на обществена опасност – носи наказателна отговорност за възпрепятстване.

Макар и кратко формулирано това задължение е на практика всеобхватно и създава задължение за предоставяне на всякакви данни, щом са от значение за административното производство. Естествено най-често това ще се отнася до данни от значение за установяване на задълженията за данъци и задължителни осигурителни вноски или за наличното имущество във връзка с принудителното събиране. Това задължение намира развитие в редица разпоредби на кодекса, например чл. 37, ал. 2, 5 и 6 и чл. 212 от ДОПК.

**ПРАВОМОЩИЯ НА ОРГАНА ПО ПРИХОДИТЕ И
ПУБЛИЧНИЯ ИЗПЪЛНИТЕЛ.
ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧАСТНИЦИТЕ В ПРОИЗВОДСТВОТА**

**V. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧАСТНИЦИТЕ В ПРОИЗВОДСТВОТА ПРИ
ИЗВЪРШВАНЕ НА ФИСКАЛЕН КОНТРОЛ НА СТОКИ С ВИСОК ФИСКАЛЕН
РИСК.**

При извършване на фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск водачът на транспортното средство е длъжен:

- да представи на органа по приходите документ за самоличност;
- да представи на органа по приходите документите, придружаващи стоката;
- да декларира пред органа по приходите данни за вида и количеството на стоката, за изпращача и получателя, за мястото и датата на получаване на стоката, както и да заяви очаквания час на разтоварване/получаване, в случай че липсват документи или документите не съдържат тези данни;
- да уведоми лицето, посочено като получател/купувач и/или изпращач/продавач на стоката, за извършения фискален контрол върху движението на стоката и за поставените технически средства за контрол и за задължението на получателя/купувача да присъства на мястото на получаване/разтоварване на стоката;
- да запази целостта и да не поврежда техническите средства за контрол, поставени от органа по приходите;
- да достави превозваната стока на мястото на получаването/разтоварването ѝ, въведено в техническите средства за контрол;
- да достави превозваната стока на мястото, през което транспортното средство следва да напусне територията на страната, в случаите на транзитно преминаване през територията на Република България;
- да присъства при премахването на техническите средства за контрол от транспортното средство от органа по приходите.

Важно! Задълженията на водачът на транспортното средство имат и лицата, придружаващи стоката с висок фискален риск.

При извършване на фискален контрол върху движението на стока с висок фискален риск лицето - получател/купувач на стоката, е длъжно:

**ПРАВОМОЩИЯ НА ОРГАНА ПО ПРИХОДИТЕ И
ПУБЛИЧНИЯ ИЗПЪЛНИТЕЛ.
ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧАСТНИЦИТЕ В ПРОИЗВОДСТВОТА**

- да уведоми незабавно органа по приходите при промяна на датата, часа и мястото на получаване/разтоварване на стоката с искане по образец, подадено по електронен път;
- да се яви на посочените пред органа по приходите място, дата и час на получаване/разтоварване на стоката или да осигури присъствието на упълномощен свой представител;
- да присъства при отстраняването на техническите средства за контрол, разтоварването на стоката и при извършването на проверката и огледа на стоката на мястото на получаването/разтоварването ѝ или да осигури присъствието на упълномощен свой представител;
- да не се разпорежда със стоката до получаването/разтоварването ѝ освен в случай на представяне пред органа по приходите на обезпечение в пари или безусловна и неотменяема банкова гаранция със срок на действие, не по-малък от 6 месеца, в размер 30 на сто от пазарната стойност на стоката.